

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις : Ἰωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Ἀθῆναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 192

Αριθμ.

Αθηνησι τη, 15η Ἰανουαρίου 2021

Διεκπ. 84

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός

τήν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν καί

τάς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Περί τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 164 “Ἐκκλησιαστικά ἀρχεῖα, ἀρχεῖα τῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου ὄρους καί ἀρχεῖα Ἱεροσκευτικῶν Κοινοτήτων” τοῦ ν. 4610/2019»

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρία τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου τῆς 12ης Ἰανουαρίου ἐ.ἔ., καί κατόπιν τοῦ ὑπ’ ἀριθ. πρωτ. 605/2/31.12.2020 ἐγγράφου τοῦ Ἀξιοτίμου κ. Γεωργίου Καλαντζῆ, Γενικοῦ Γραμματέως Ἱεροσκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καί Ἱεροσκευμάτων, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ ῥηθείσῃ Συνεδρία Αὐτῆς, ἀπεφάσισε ὅπως ἐνημερώσῃ τίς Ἱερές Μητροπόλεις καί τά ἐποπτευόμενα νομικά πρόσωπα αὐτῶν ὅτι:

Α) Τροποποιήθηκε τό ἀρθρο 164 τοῦ νόμου 4610/2019 (ΦΕΚ Α' 70/7.5.2019) γιά τά ἐκκλησιαστικά ἀρχεῖα. Κατά τήν ἀρχική διατύπωση τοῦ ἀρθροῦ 164 τοῦ νόμου 4610/2019:

αα) υποχρεούνται οι εκκλησιαστικοί φορείς, μεταξύ άλλων, να καταθέσουν πλήρη κατάλογο αρχείων στα Γενικά Αρχεία του Κράτους,

ββ) υποχρεούνται οι εκκλησιαστικοί φορείς να επιτρέπουν την πρόσβαση του κοινού στα αρχεία τους άνευ προϋποθέσεων (καταργείται δηλαδή εν μέρει ο Κανονισμός υπ' αριθ. 248/2013 (Α' 286) περί του Ιστορικού Αρχείου της Ίεράς Συνόδου και δέν καταλείπονταν ή δυνατότητα στους φορείς της Έκκλησίας της Ελλάδος να χαρακτηρίζουν ώρισμένες κατηγορίες αρχειακού υλικού τους ως απόρρητες ή να θέτουν περιορισμούς),

γγ) εάν οι υπηρεσίες των Γενικών Αρχείων του Κράτους (Γ.Α.Κ.), κατόπιν καταγγελίας ή αναφοράς ή κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, έκριναν ότι ή πρόσβαση του κοινού στα εκκλησιαστικά αρχεία είναι δυσχερής, ο Υπουργός Παιδείας, κατόπιν προτάσεως των Γ.Α.Κ. και εισηγήσεως του Γενικού Γραμματέως Θρησκευμάτων, είχε εξουσία να «αποφασίζει τη μεταφορά και παρακαταθήκη τους στα Γ.Α.Κ. για όσο διάστημα κρίνεται αναγκαίο», ήτοι ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων είχε αρμοδιότητα να αφαιρεί εκκλησιαστικά αρχεία (π.χ. Ίεράς Μητροπόλεως, Μονής ή Ένορίας) και να τά μεταφέρει στις υπηρεσίες των Γ.Α.Κ. προς φύλαξη άνευ χρονικού περιορισμού («για όσο διάστημα κρίνεται αναγκαίο»).

Β) Κατόπιν αποστολής του υπ' αριθ. 2188/4188/9.7.2019 έγγραφου της Διαρκούς Ίεράς Συνόδου προς την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Νίκη Κεραμέως και διαβουλεύσεων εκπροσώπων της Ίεράς Συνόδου μετά του Υπουργείου, ψηφίσθηκε και έτέθη εν ισχύι τό άρθρο 120 του νόμου 4763/2020 (ΦΕΚ Α', 254/ 21.12.2020), τό όποιο τροποποιεί τό άρθρο 164 του ν. 4610/2019 και προβλέπει ότι:

αα) οι εκκλησιαστικοί φορείς γνωστοποιούν προς τά Γ.Α.Κ. την ύπαρξη των αρχείων τους μέ μορφή συνοπτικού εύρετηρίου,

ββ) ή πρόσβαση του κοινού στα εκκλησιαστικά αρχεία επιτρέπεται υπό όρους, ειδικότερον σύμφωνα μέ τίς προβλέψεις ψηφισθησόμενου κανονισμού, ό όποιος θά έγκριθῆ από την άρμόδια Ίερά Σύνοδο και δημοσιεύεται διά της Έφημερίδος της Κυβερνήσεως,

γγ) καταργεῖται ἡ ἐξουσία τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων νά ἀποφασίζῃ τήν κατάσχεση ἐκκλησιαστικῶν ἀρχείων καὶ τήν μεταφορά τους στά Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους,

δδ) διατηροῦνται σέ ἰσχύϊ εἰδικές διατάξεις νόμων, οἱ ὁποῖοι προβλέπουν πρόσβαση ἐποπτικῶν, ἐλεγκτικῶν καὶ δικαστικῶν ἀρχῶν στά ἀρχεῖα κάθε ἐκκλησιαστικοῦ φορέα.

Γ) Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τήν ὑποχρέωση καταρτίσεως Κανονισμοῦ ἐντός προθεσμίας ἕξ (6) μηνῶν ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νέου νόμου 4763/2020, ὅπως ἐπιβάλλεται κατά τήν παράγραφο 6 τοῦ ἀρθροῦ 120 αὐτοῦ, ἀνέθεσε στόν Ἐντιμότατο κ. Θεόδωρο Παπαγεωργίου, Εἰδικό Νομικό Σύμβουλο παρά τῆ Ἱερᾷ Συνόδῳ, τήν τροποποίηση καὶ συμπλήρωση τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τήν εἰσήγηση κανονιστικῶν διατάξεων γιά τά Ἀρχεῖα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων Αὐτῆς.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος